

Ministerstwo Rolnictwa
i Rozwoju Wsi

InHort
INSTYTUT OGRODNICTWA

Rynek owoców ekologicznych w Polsce, stan obecny, szanse i zagrożenia

Autorzy:

Dr inż. Krzysztof Zmarlicki

Dr inż. Piotr Brzozowski

Opracowanie przygotowane w ramach

Obszar 7. Sadownictwo i warzywnictwo metodami ekologicznymi.

Zadanie celowe 7.1

Doskonalenie metod ekologicznej uprawy roślin sadowniczych.

finansowanego w ramach dotacji celowej przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Skierniewice 2024

Spis treści

Wstęp.....	3
Porównanie kosztów i opłacalności produkcji jabłek w uprawie ekologicznej i konwencjonalnej w roku 2024 w badanych sadach.....	3
Tabela 1. Porównanie kosztów produkcji jabłek w uprawie ekologicznej i konwencjonalnej w roku 2024 w badanych sadach z gęstością nasadzeń około 1200 drzew na 1 ha, sprzedaż hurtowa i do przetwórstwa.	4
Tabela 2. Porównanie kosztów produkcji jabłek w uprawie ekologicznej i konwencjonalnej w roku 2024 w badanych sadach z gęstością nasadzeń około 2000 drzew na 1 ha, sprzedaż hurtowa i do przetwórstwa.	5
Tabela. 3 Koszty produkcji jabłek w uprawie ekologicznej i konwencjonalnej w roku 2024 w Polsce dla sadów z gęstością nasadzeń od 800 do 1200 drzew na 1 ha, sprzedaż targowiskowa i indywidualna.....	7
Porównanie kosztów i opłacalności produkcji czereśni i wiśni w uprawie ekologicznej i konwencjonalnej w roku 2024 w badanych sadach.....	8
Tabela 4. Porównanie kosztów produkcji czereśni w uprawie ekologicznej i konwencjonalnej, w badanych sadach, w roku 2024.....	8
Tabela 5. Porównanie kosztów produkcji wiśni w uprawie ekologicznej i konwencjonalnej, w badanych sadach, w roku 2024.....	9
Rynek owoców ekologicznych w Polsce, stan obecny	10
Podaż owoców z produkcji ekologicznej w handlu detalicznym.....	13
Podaż owoców z produkcji ekologicznej w handlu hurtowym.....	13
Szanse i zagrożenia na rynku owoców ekologicznych z perspektywy 2024 roku.	14

Wstęp

W 2024 roku w ramach realizacji Zadania celowego 7.1 prowadzono ocenę podaży w handlu detalicznym oraz na rynkach hurtowych w Broniszach i w Elizówce owoców z produkcji ekologicznej. Ponadto kontynuowano badania opłacalności produkcji ekologicznej jabłek, wiśni i czereśni. Badania kosztów produkcji ekologicznej jabłek i jej opłacalności prowadzono w czterech gospodarstwach. Ocenę ekonomiczną produkcji ekologicznej wiśni i czereśni prowadzono w dwóch gospodarstwach. Koszty z gospodarstw ekologicznych porównywano z nakładami ponoszonymi w gospodarstwach z produkcją konwencjonalną. Zarówno gospodarstwa z produkcją ekologiczną jak i konwencjonalną, analizowanych wyżej gatunków owoców, charakteryzowały się porównywalnymi parametrami gęstości nasadzeń i skali produkcji.

Porównanie kosztów i opłacalności produkcji jabłek w uprawie ekologicznej i konwencjonalnej w roku 2024 w badanych sadach

Dane do kalkulacji kosztów ekologicznej produkcji jabłek w 2024 roku zbierano w czterech gospodarstwach w centralnej Polsce. W dwóch z badanych gospodarstw przeważała sprzedaż hurtowa, w tym do przetwórstwa ekologicznego, w dwóch pozostałych przeważała sprzedaż indywidualna. Badane sady w gospodarstwach ze sprzedażą hurtową podzielono na sady z gęstością nasadzeń do 1200 drzew na 1 ha oraz około 2000 drzew na 1 ha. Występowało tam kilkanaście odmian jabłoni m.in.: Idared, Gaia, Topas, Florina, Selena, Lobo, Ligol, Honeycrisp, Chopin. Ponadto w gospodarstwie z przewagą sprzedaży detalicznej znajdowało się także dość dużo starych odmian jabłoni.

Uzyskane wyniki porównywano z ich odpowiednikami dla gospodarstw konwencjonalnych o podobnej gęstości nasadzeń i zbliżonym poziomie nakładów na jednostkę powierzchni. Z powodu szkód przymrozkowych wiosną 2024, plony jabłek w badanych gospodarstwach były średnio około 30% niższe w stosunku do roku 2023 i około 40% niższe niż w 2022 roku.

W roku 2024 podobnie jak w 2023 produkcja konwencjonalna jabłek była bardziej opłacalna, niż ekologiczna. Natomiast w latach 2021 i 2022, zwłaszcza w sprzedaży hurtowej bardziej opłacalna była produkcja ekologiczna. Przyczyną wyższej opłacalności produkcji konwencjonalnej w latach 2023 i 2024 były wyższe ceny jabłek, w latach poprzednich (2021 i

2022) ceny te niejednokrotnie nie pokrywały kosztów produkcji. W roku 2024 wskaźnik opłacalności produkcji dla jabłek z produkcji konwencjonalnej, przy sprzedaży hurtowej, gęstości nasadzeń około 1200 drzew na 1 ha i plonie handlowym 24,0 tony z 1ha wyniósł 116,3%. Dla porównywalnej pod względem intensywności, produkcji jabłek ekologicznych przy plonie 18,0 ton z 1 ha ten wskaźnik wyniósł jedynie 107,2%. W przedstawionej w tabeli 1 kalkulacji uzyskano średnią cenę sprzedaży deserowych jabłek ekologicznych w wysokości 2,9 zł/kg, przy 45,0% udziale jabłek przeznaczonych na ekologiczny przemysł w cenie 1,4 zł/kg (soki i przeciery), dało to w sumie średnią cenę sprzedaży 2,2 zł/kg.

Tabela 1. Porównanie kosztów produkcji jabłek w uprawie ekologicznej i konwencjonalnej w roku 2024 w badanych sadach z gęstością nasadzeń około 1200 drzew na 1 ha, sprzedaż hurtowa i do przetwórstwa.

Wyszczególnienie	Produkcja konwencjonalna	Produkcja ekologiczna
Średnia uzyskiwana cena ze sprzedaży w zł/kg	1,72	2,21
Średni plon w t/ha	24,0	18,0
Produkcja towarowa w zł /ha	41210	39807
Koszty bezpośrednie w zł/ha, w tym:	18420	19385
- środki ochrony	4645	3860
- nawozy	2290	4075
- zwalczanie chwastów	505	1660
- zakup części skrzyniopalet i skrzynek	1850	1450
- koszty pracy donajętej ludzi	9130	8340
- - w tym cięcie i przeredzanie	1450	1950
Praca własna właściciela i rodziny	1070	1600
Amortyzacja nasadzenia, maszyn, urządzeń i wykorzystywanych budynków	9070	9180
Pozostałe koszty pośrednie i majątkowe	6858	6983
Całkowite koszty produkcji w zł/ha	35418	37148
Koszty jednostkowe w zł/kg	1,47	2,06
Dochód rolniczy brutto w zł/ha	15932	13439
Dochód rolniczy netto w zł/ha	6862	4259
Wskaźnik opłacalności produkcji w %	116,3	107,2

Zródło: Badania własne w ramach zadania celowego 7.1 Instytutu Ogrodnictwa – PIB

W roku 2024 podobnie jak w poprzednim, z powodu wyższych cen konwencjonalnych jabłek przemysłowych, pewna część zbiorów w gospodarstwach ekologicznych trafiła do konwencjonalnego przemysłu i to pomimo dość wysokich cen ekologicznych jabłek do przetwórstwa, na poziomie 1,5 zł/kg do 1,7 zł/kg. Przyczyną może być „przerzucanie” przez

odbiorców na producentów ekologicznych, wysokich kosztów badań na pozostałości, które w zależności od ilości badanych substancji wynoszą od 1,5 tys. zł do 2 tys. zł. Przy małej partii odbieranego towaru może to być znaczący koszt.

Tabela 2. Porównanie kosztów produkcji jabłek w uprawie ekologicznej i konwencjonalnej w roku 2024 w badanych sadach z gęstością nasadzeń około 2000 drzew na 1 ha, sprzedaż hurtowa i do przetwórstwa.

Wyszczególnienie	Produkcja konwencjonalna	Produkcja ekologiczna
Średnia uzyskiwana cena ze sprzedaży w zł/kg	1,73	2,18
Średni plon w t/ha	26,5	21,0
Produkcja towarowa w zł/ha	45898	45799
Koszty bezpośrednie w zł/ha, w tym:	19670	21360
- środki ochrony	4850	4050
- nawozy	2450	4290
- zwalczanie chwastów	490	1675
- zakup części skrzyniopalet i skrzynek	1950	1740
- koszty pracy donajętej ludzi	9930	9605
- - w tym cięcie i przerzedzanie	1450	2150
Praca własna właściciela i rodziny	1070	1600
Amortyzacja nasadzenia, maszyn, urządzeń i wykorzystywanych budynków	9805	9530
Pozostałe koszty pośrednie i majątkowe	7058	7273
Całkowite koszty produkcji w zł/ha	37603	39763
Koszty jednostkowe w zł/kg	1,42	1,89
Dochód rolniczy brutto w zł/ha	19170,00	17165,90
Dochód rolniczy netto w zł/ha	9365,00	7635,90
Wskaźnik opłacalności produkcji w %	122,1	115,2

Źródło: Badania własne w ramach zadania celowego 7.1 Instytutu Ogrodnictwa – PIB

Ceny uzyskiwane przez producentów z porównywanej produkcji konwencjonalnej wyniosły średnio 1,72 zł za 1 kg, przy udziale jabłek przemysłowych na poziomie około 20%. Koszty produkcji w przeliczeniu na 1 ha były na zbliżonym poziomie w obydwu wariantach, co wynika z przyjętej metody doboru sadów, takiej by porównywać uprawy o podobnym poziomie intensywności produkcji, tj. o zbliżonym poziomie nakładów na 1 ha. Nieznacznie wyższe koszty odnotowano w produkcji ekologicznej, niż w konwencjonalnej, wynosiły one 37,1 tys. na 1 ha i 2,06 zł na 1 kg, podczas gdy w konwencjonalnej wynosiły 35,4 tys. na 1 ha i 1,47 zł na 1 kg. Koszty ochrony były na zbliżonym poziomie dla obydwu rodzajów produkcji, w konwencjonalnej wynosiły one średnio 4,6 tys. zł na 1 ha, w ekologicznej średnio 3,8 tys. zł

na 1 ha. Koszty zwalczania chwastów były większe w gospodarstwach ekologicznych, z powodu stosowania droższych środków ekologicznych np. roztworu kwasu octowego. Koszty nawozów w produkcji ekologicznej w kwocie około 4,0 tys. zł na 1 ha były znacznie wyższe w porównaniu do około 2,3 tys. zł wydatkowanych w produkcji konwencjonalnej, wynikały one ze stosowania dość drogich nawozów na bazie alg i innych stosunkowo drogich nawozów ekologicznych.

Produkcja jabłek w sadach o gęstości nasadzeń około 2000 drzew na 1 ha była bardziej opłacalna niż w sadach w których było 1200 drzew na 1 ha, dla obydwu systemów. W sadach ekologicznych z gęstością nasadzeń w granicach 2000 drzew na 1 ha uzyskano plony w wysokości 21,0 t/ha. Były one niższe niż średnie plony 26,5 t/ha dla porównywanych sadów konwencjonalnych (tab. 2). Wskaźnik opłacalności produkcji dla sadów ekologicznych z gęstością 2000 drzew/ha i sprzedaży hurtowej jabłek wyniósł 115,2 %, przy kosztach całkowitych w wysokości 39,8 tys. zł na 1 ha i kosztach jednostkowych 1,89 zł na 1 kg owoców. Dla porównywalnej pod względem intensywności produkcji i gęstości nasadzeń około 2000 drzew na 1 ha, produkcji konwencjonalnej jabłek, przy plonie 26,5 tony z 1 ha wskaźnik opłacalności produkcji wyniósł 122,1%. Koszty całkowite wynosiły natomiast 37,6 tys. zł na 1 ha, a jednostkowe koszty produkcji były znacznie niższe od poniesionych w produkcji ekologicznej i wyniosły 1,42 zł na 1 kg.

W tabeli 3 przedstawiono koszty i opłacalność produkcji jabłek ekologicznych i konwencjonalnych przy przewadze sprzedaży detalicznej: targowiskowej, z dowozem na telefon lub za pomocą paczek kurierskich do klientów wg zamówień. Produkcja była opłacalna w obydwu wariantach konwencjonalnym i ekologicznym. Wskaźnik opłacalności produkcji przy tej formie sprzedaży dla jabłek ekologicznych wyniósł 105,5%, dla jabłek konwencjonalnych natomiast 129,1%. W roku 2023 opłacalność produkcji jabłek ekologicznych dla tej formy sprzedaży (tj. z przewagą własnej sprzedaży detalicznej) wynosiła ponad 135%, jednak przy plonach powyżej 20 ton z 1ha. W tym roku było to tylko 14 ton z 1 ha, co przesądziło o niskiej opłacalności. Przy tym sposobie sprzedaży uzyskano najwyższe średnie ceny 2,80 zł za 1 kg dla jabłek konwencjonalnych i 3,17 zł za 1 kg jabłek ekologicznych. Takie ceny uzyskano przy około 20% udziale jabłek przemysłowych produkcji konwencjonalnej i około 50% w ekologicznej. Sprzedaż detaliczna jest jednak bardzo pracochłonna, wymaga znacznego zaangażowania czasu własnego właściciela i rodziny, a możliwości wolumenu obrotów ograniczają się do dwustu - trzystu ton rocznie. Dlatego forma ta przeważa w gospodarstwach o powierzchni sadu do 10-15 ha. Gospodarstwa te posiadają

szerszą paletę odmian, od najwcześniejszych jak Early Geneva, lub Oliwka Inflancka, poprzez późniejsze „stare” odmiany jak Ananas Berzeńicki i Renety, do późnych jak np. Boskoop. Plony jednak z reguły są niższe dla jabłek ekologicznych, w roku 2024 było to średnio 14 ton z 1 ha, dla konwencjonalnych natomiast 18,5 tony z 1 ha. Nieco wyższe koszty odnotowano w produkcji ekologicznej, wynosiły one 42,0 tys. na 1 ha i 3,00 zł na 1 kg podczas gdy w konwencjonalnej wynosiły 40,1 tys. na 1 ha i 2,17 zł na 1 kg. Sprzedaż owoców ekologicznych jest znacznie trudniejsza w przypadku sprzedaży indywidualnej. Jednakże, uzyskiwane ceny mogą znacznie przekraczać te w sprzedaży owoców konwencjonalnych, wymaga to jednak dotarcia z ofertą do większej liczby klientów. Sadownicy ekologiczni poświęcali także średnio więcej własnego czasu na prace w sadzie i przy owocach, w tym na częstsze lustracje upraw i bardziej pracochłonne przygotowanie preparatów ochrony np. drożdży do zwalczania parcha lub niekiedy, samodzielnie robionych wyciągów z roślin.

Tabela. 3 Koszty produkcji jabłek w uprawie ekologicznej i konwencjonalnej w roku 2024 w Polsce dla sadów z gęstością nasadzeń od 800 do 1200 drzew na 1 ha, sprzedaż targowiskowa i indywidualna.

Wyszczególnienie	Produkcja konwencjonalna	Produkcja ekologiczna
Średnia uzyskiwana cena ze sprzedaży w zł/kg	2,80	3,17
Średni plon w t/ha	18,5	14,0
Produkcja towarowa w zł /ha	51726	44310
Koszty bezpośrednie w zł/ha, w tym:	17138	18720
- środki ochrony	4870	4180
- nawozy	2550	4150
- zwalczanie chwastów	505	1650
- zakup części skrzyniopalet i skrzynek	1750	1450
- koszty pracy donajętej ludzi	7462	7290
- - w tym cięcie i przeredzanie	1450	2250
Praca własna właściciela i rodziny	5420	5450
Amortyzacja nasadzenia, maszyn, urządzeń i wykorzystywanych budynków	9200	9310
Pozostałe koszty pośrednie i majątkowe	8318	8503
Całkowite koszty produkcji	40075	41983
Koszty jednostkowe w zł/kg	2,17	3,00
Dochód rolniczy brutto w zł/ha	26270	17087
Dochód rolniczy netto w zł/ha	17070	7777
Wskaźnik opłacalności produkcji w %	129,1	105,5

Źródło: Badania własne w ramach zadania celowego 7.1 Instytutu Ogrodnictwa – PIB

Porównanie kosztów i opłacalności produkcji czereśni i wiśni w uprawie ekologicznej i konwencjonalnej w roku 2024 w badanych sadach

Koszty i opłacalność produkcji wiśni i czereśni monitorowano w dwóch gospodarstwach ekologicznych. Podobnie jak w roku ubiegłym, w roku 2024 występowały przymrozki w okresie kwitnienia, a także później. Spowodowały one znaczne szkody, w efekcie plony ekologicznych czereśni wynosiły średnio 2,7 t/ha i były o 15,6% niższe w stosunku do roku 2023 i o 35,7 % niższe w stosunku do roku 2022. Natomiast plony wiśni ekologicznych wynosiły średnio 4,9 t/ha i były o 9,3% niższe w stosunku do roku 2023 i o 32,9% niższe w stosunku do roku 2022.

Tabela 4. Porównanie kosztów produkcji czereśni w uprawie ekologicznej i konwencjonalnej, w badanych sadach, w roku 2024

Wyszczególnienie	Produkcja konwencjonalna	Produkcja ekologiczna
Średnia uzyskiwana cena ze sprzedaży w zł/kg	10,9	13,5
Średni plon w t/ha	2,8	2,7
Produkcja towarowa w zł /ha	30520	36450
Koszty bezpośrednie w zł/ha, w tym:	16795	19765
- środki ochrony	2450	3125
- nawozy	2160	3290
- zwalczanie chwastów	495	1610
- zakup opakowań i skrzynek	500	400
- koszty pracy donajętej ludzi	11190	11340
- - w tym cięcie i przeredzanie	1250	1350
Praca własna właściciela i rodziny	950	1710
Amortyzacja nasadzenia, maszyn, urządzeń i wykorzystywanych budynków	6630	6790
Pozostałe koszty pośrednie i majątkowe	5768	5743
Całkowite koszty produkcji	30143	34008
Koszty jednostkowe w zł/kg	10,76	12,59
Dochód rolniczy brutto w zł/ha	7957	10942
Dochód rolniczy netto w zł/ha	1327	4152
Wskaźnik opłacalności produkcji w %	101,2	107,2

Źródło: Badania własne w ramach zadania celowego 7.1 Instytutu Ogrodnictwa – PIB

W porównywanych gospodarstwach konwencjonalnych plony czereśni w roku 2024 wynosiły 2,8 tony na 1 ha i były o 22,2% mniejsze w stosunku do tych z roku 2023 i o 53,3% mniejsze w stosunku do roku 2022. Średnia cena sprzedaży ekologicznych czereśni wyniosła 13,5 zł za 1 kg (w roku 2023 12,5 zł, w 2022 - 9,1 zł), co zapewniało opłacalność produkcji na

poziomie 107,2%. W gospodarstwach konwencjonalnych natomiast uzyskano średnio 10,9 zł za kg sprzedanych czereśni, co dało opłacalność na poziomie 101,2% (tab.4). Wyższe koszty odnotowano w uprawie ekologicznej czereśni, niż w konwencjonalnej, wynosiły one 34,0 tys. na 1 ha i 12,6 zł na 1 kg, podczas gdy w konwencjonalnej wynosiły 30,1 tys. na 1 ha i 10,8 zł na 1 kg. Koszty ochrony były wyższe w produkcji ekologicznej i wynosiły średnio 3,1 tys. zł na 1 ha, w konwencjonalnej natomiast wynosiły one średnio 2,4 tys. zł na 1 ha. Koszty nawozów w produkcji ekologicznej w wysokości około 3,3 tys. zł na 1 ha były wyższe w porównaniu do około 2,1 tys. zł wydatkowanych w produkcji konwencjonalnej, wynikały one ze stosowania dość drogich nawozów np. na bazie alg oraz obornika ekologicznego. Według producentów rośnie udział samozbiorów w zbiorach, w roku 2023 za 1 kg zebranych przez klientów czereśni ekologicznych otrzymywali oni 10 zł a w roku 2024 było to około 12 zł.

Tabela 5. Porównanie kosztów produkcji wiśni w uprawie ekologicznej i konwencjonalnej, w badanych sadach, w roku 2024

Wyszczególnienie	Produkcja konwencjonalna	Produkcja ekologiczna
Średnia uzyskiwana cena ze sprzedaży w zł/kg	5,1	6,2
Średni plon w t/ha	6,5	4,9
Produkcja towarowa w zł /ha	33150	30380
Koszty bezpośrednie w zł/ha, w tym:	14015	14980
- środki ochrony	2570	2995
- nawozy	1980	3230
- zwalczanie chwastów	495	1610
- zakup opakowań i skrzynek	700	550
- koszty pracy donajętej ludzi	8270	6595
- - w tym cięcie i przerzedzanie	1120	960
Praca własna właściciela i rodziny	650	1650
Amortyzacja nasadzenia, maszyn, urządzeń i wykorzystywanych budynków	6370	6730
Pozostałe koszty pośrednie i majątkowe	5968	6033
Całkowite koszty produkcji	27003	29393
Koszty jednostkowe w zł/kg	4,15	6,00
Dochód rolniczy brutto w zł/ha	13167	9367
Dochód rolniczy netto w zł/ha	6797	2637
Wskaźnik opłacalności produkcji w %	122,8	103,3

Źródło: Badania własne w ramach zadania celowego 7.1 Instytutu Ogrodnictwa – PIB

Dzięki znacznie wyższym cenom niż w roku 2023 opłacalna była produkcja wiśni zarówno ekologicznych jak i konwencjonalnych. Wskaźnik opłacalności produkcji dla

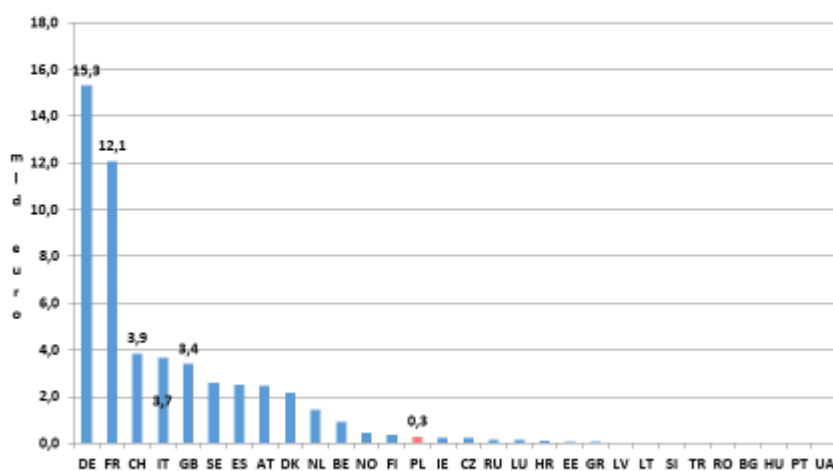
ekologicznej uprawy wiśni przy średniej uzyskanej cenie 6,2 zł za 1 kg i średnich plonach 4,9 tony na 1 ha wyniósł 103,3% (tab.5). W porównywanej uprawie konwencjonalnej natomiast uzyskano średnio 5,1 zł za 1 kg wiśni, co przy średnich plonach 6,5 tony z 1 ha dało opłacalność na poziomie 122,8%. Wyższe koszty odnotowano w uprawie ekologicznej wiśni, niż w konwencjonalnej, wynosiły one 29,4 tys. na 1 ha i 6,00 zł na 1 kg, podczas gdy w konwencjonalnej wynosiły 27,0 tys. na 1 ha i 4,15 zł na 1 kg. Koszty ochrony były wyższe w produkcji ekologicznej i wynosiły średnio około 3,0 tys. zł na 1 ha, w konwencjonalnej natomiast wynosiły one średnio 2,5 tys. zł na 1 ha. Koszty nawozów w uprawie ekologicznej w wysokości około 3,2 tys. zł na 1 ha były wyższe w porównaniu do około 2,0 tys. zł na 1 ha w uprawie konwencjonalnej.

Rynek owoców ekologicznych w Polsce, stan obecny

Porównując wydatki ponoszone przez konsumentów w poszczególnych krajach Europy na żywność ekologiczną Polska plasuje się na odległym miejscu. Zwłaszcza w zestawieniu z zakupami spożywczych produktów BIO dokonywanych przez Niemców i Francuzów, którzy w roku 2022 wydali na żywność ekologiczną znacznie ponad 10 mld Euro, w każdym z tych krajów (Rys.1). Biorąc pod uwagę mniejszą liczbę ludności w naszym kraju w stosunku do wyżej wymienionych, wydatki polskich konsumentów w kwocie 0,3 mld Euro nie są imponujące.

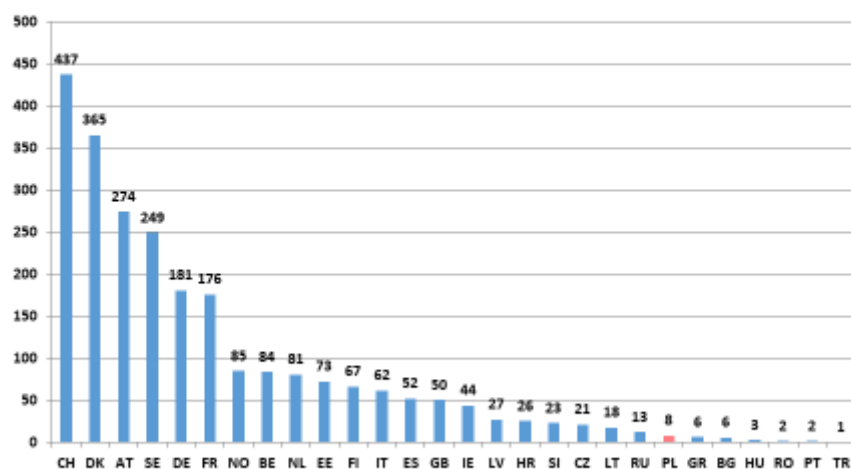
Dysproporcja wydatków Polaków na żywność pochodzącą z produkcji ekologicznej, jest jeszcze bardziej widoczna w odniesieniu do jednego mieszkańca. W tym porównaniu polski konsument z kwotą 8 Euro wypada bardzo blado w porównaniu do liderów, którzy przeznaczają na produkty spożywcze BIO kwoty wielokrotnie wyższe (Rys. 2). Szacuje się, że wydatki statystycznego Polaka na owoce ekologiczne to 4-7 zł rocznie.

Rysunek 1. Wydatki na żywość ekologiczną w poszczególnych państwach Europy w 2022 roku

Źródło: FiBL

Rysunek 2. Wydatki na żywość ekologiczną per capita w Euro w państwach Europy w 2022 roku

Źródło: FiBL

Jak wygląda obecna sytuacja na polskim rynku owoców z produkcji ekologicznej przedstawiono na rysunku 3.

- Mały odsetek konsumentów ma bezpośredni dostęp do owoców pochodzących z produkcji ekologicznej
  - Bardzo ograniczona jest ich podaż w detalu

- Mała ilość punktów sprzedaży detalicznej, w których ofercie są owoce z produkcji ekologicznej

Rysunek 3. Rynek owoców z produkcji ekologicznej w Polsce

- Większość konsumentów podejmuje decyzję zakupu w oparciu o poziom ceny
  - Owoce ekologiczne są dużo droższe
- Obecna wysoka inflacja sprawia, że wielu konsumentów nie jest zainteresowanych owocami BIO
- Czynnikiem ograniczającym zakupy owoców z produkcji ekologicznej jest również brak wiedzy na temat produkcji owoców w systemie ekologicznym

Ponad 70% Polaków, w połowie 2024 roku nie znała pojęcia certyfikowana żywność ekologiczna i nie wiedziała jak się ją oznacza. Producenci i firmy handlowe często ten fakt wykorzystują poprzez błędne oznaczenia i dopiski EKO sugerujące, że produkt jest ekologiczny. Fot. 1. Mango Fot. 2. Awokado

Przykładem mogą być owoce mango i awokado, oferowane w 2024 roku na warszawskim rynku hurtowym w Broniszach, z oznaczeniem do złudzenia przypominającym EUROLIŚĆ.

Fot. 1- 6 K. Zmarlicki

Podaż owoców z produkcji ekologicznej w handlu detalicznym.

Fot.3 Polskie ekologiczne owoce jagodowe w sieci Lidl

cytrusowe.

W 2024 roku podaż owoców z produkcji ekologicznej w handlu detalicznym była dużo większa niż w latach ubiegłych. Dużo szerszy był też asortyment gatunków oferowanych w sprzedaży detalicznej. Zwłaszcza dotyczyło to sklepów dyskontowych zlokalizowanych w dużych miastach, gdzie pojawiły się w ofercie sprzedaży polskie ekologiczne; porzeczki, truskawki i borówki. Również częściej, niż w latach ubiegłych, oferowano w nich ekologiczne banany i owoce

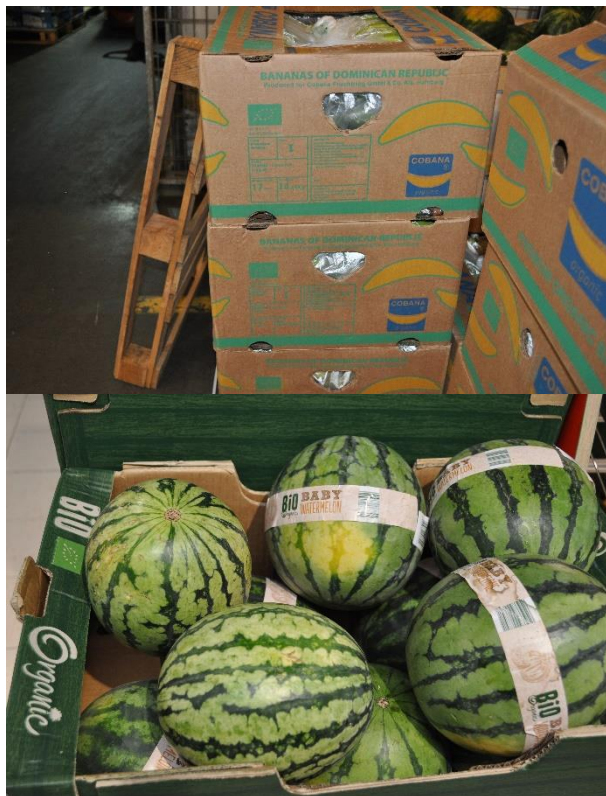

Dużo większa była też podaż owoców z produkcji ekologicznej w specjalistycznych sklepach z żywnością BIO. Dotyczyło to zarówno zwiększenia asortymentu o owoce południowe, jak mango i papaja oraz wydłużeniu okresu podaży polskich jabłek z produkcji ekologicznej.

Fot. 4 Ekologiczne mango i papaja w sklepie „Smak Natury w Warszawie przy al. KEN

Podaż owoców z produkcji ekologicznej w handlu hurtowym.

Fot. 5 i 6 Ekologiczne banany i mini arbuzy na rynku hurtowym w Broniszach

Zarówno na warszawskim rynku hurtowym w Broniszach jak i na lubelskim rynku hurtowym w Elizówce sprzedaż owoców z upraw ekologicznych była w roku 2024, podobnie jak w latach wcześniejszych, bardzo ograniczona. W dniach oceny podaży nie były oferowane żadne polskie świeże owoce. Dostępne były jedynie pochodzące z produkcji ekologicznej banany i mini arbuzy.

Szanse i zagrożenia na rynku owoców ekologicznych z perspektywy 2024 roku.

Dużą szansą dla, zarówno wzrostu produkcji owoców ekologicznych w Polsce jak i wzrostu ich konsumpcji, jest zwiększający się udział sieci sklepów dyskontowych na rynku. Ma to fundamentalne znaczenie z uwagi na skalę zjawiska i jest chyba najważniejszym czynnikiem stymulującym wzrost sprzedaży owoców z produkcji ekologicznej na rynku detalicznym.

Również bardzo ważne są działania marketingowe w mediach na rzecz wzrostu świadomości konsumentów w zakresie żywności ekologicznej, które zostały przeprowadzone w drugiej połowie roku 2024.

Zagrożeniem dla rynku mogą być działania polityków, którzy chcą zastopować ograniczanie emisji gazów cieplarnianych i używania paliw kopalnych. Może to spowodować spadek kosztów produkcji w rolnictwie konwencjonalnym, w tym zwłaszcza nawozów i zniechęcać konsumentów do znacznie droższych produktów rolnictwa ekologicznego.

Hamulcem, dla rozwoju rynku owoców ekologicznych, mogą być również umowy z krajami Mercosur: Argentyną, Brazylią, Paragwajem i Urugwajem. W ich wyniku na rynku europejskim pojawi się więcej tańszych produktów rolnych, które zmniejszą konkurencyjność żywności ekologicznej, w tym również owoców.

Zagrożeniem może być również wysoki poziom inflacji, w wyniku którego spada siła nabywcza konsumentów, co ogranicza zakupy towarów żywnościowych typu premium jakimi są owoce z produkcji ekologicznej.